

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2024 r.

Białystok 2025
Budgets of local government units
in Podlaskie Voivodship in 2024

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2024 r.

Budgets of local government units
of Podlaskie Voivodship in 2024

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Białystok 2025

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Kamińskiej-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Natalia Jurylik, Anna Rogalewska

Prace redakcyjne

Editorial work

Sylwia Monika Jasińska, Anna Szeszko, Dorota Żochowska

Tłumaczenie

Translation

Kinga Justyna Karwowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Dorota Żochowska

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

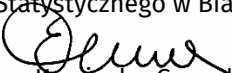
Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji pt. „Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim”, w której został zaprezentowany szeroki zestaw informacji o dochodach, wydatkach i wynikach budżetów podlaskich gmin, powiatów i miast na prawach powiatu oraz o budżecie województwa. Przygotowano ją w wersji elektronicznej, a tablice zostały sporządzone w formacie XLSX w celu ułatwienia Odbiorcom prowadzenia własnych obliczeń i analiz.

Opracowanie składa się z części analitycznej oraz tabelarycznej. Komentarz analityczny zawiera opis sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego województwa zilustrowany wykresami i mapami. W tablicach przedstawiono wielkość i strukturę budżetów oraz ich zróżnicowanie wynikające z odmiennych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli.

Dane zaprezentowane w publikacji dotyczą jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego, a wybrane informacje i wskaźniki zostały przedstawione na tle kraju. W opracowaniu zamieszczono dane za 2024 r., ale w celu uzyskania pełniejszego obrazu finansów publicznych w regionie, podstawowe informacje zostały zaprezentowane w zestawieniu z wynikami z lat 2005–2023.

Przekazując Państwu niniejszą publikację, mam nadzieję, że będzie ona źródłem przydatnych informacji dla osób i instytucji zainteresowanych problematyką finansów samorządowych w województwie podlaskim. Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazywanie uwag i sugestii, które będą pomocne w kształtowaniu treści jej kolejnych edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, październik 2025 r.

Preface

The Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the publication “Budgets of local government units in Podlaskie Voivodship” containing a wide set of data on budget revenue, expenditure, and financial results of Podlaskie gminas, powiats, cities with powiat status as well as the Voivodship budget. The publication has been prepared in an electronic format and tables have been presented in an XLSX format so as to make it possible to easily do calculations and prepare analyses by the Reader himself.

The elaboration consists of an analytical part and a table part. The analytical commentary contains the description of the financial situation of local government units of the Voivodship with charts and maps illustrating this situation. The tables present the value of the budgets, their structure, and differences between them stemming from the differences of the tasks carried out by local government units at different levels.

Data presented in the publication concern local government units from Podlaskie Voivodship whereas certain information and indices have been presented against the background of the country. Data presented in the publication concern 2024 but to provide a more complete view of public finances in the region, basic information has been presented together with the results from 2005–2023.

Presenting this publication, I hope it will be a source of useful information for individuals and institutions interested in local government finances in Podlaskie Voivodship. At the same time, I would like to ask for comments and suggestions that would be helpful in preparing next editions of this publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, October 2025

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	8
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	11
Rozdział 1. Budżety jednostek samorządu terytorialnego	13
Chapter 1. Budgets of local government units	
Rozdział 2. Budżety gmin	17
Chapter 2. Budgets of gminas	
Rozdział 3. Budżety powiatów	22
Chapter 3. Budgets of powiats	
Rozdział 4. Budżety miast na prawach powiatu	26
Chapter 4. Budgets of cities with powiat status	
Rozdział 5. Budżet województwa	29
Chapter 5. Budget of Voivodship	
Uwagi metodologiczne	31
Methodological notes	33

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Struktura dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego według typu jednostek w 2024 r.	14
Chart 1.	Structure of revenue and expenditure of local government units by type of unit in 2024	
Wykres 2.	Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2024 r.	14
Chart 2.	Structure of revenue of local government units by types in 2024	
Wykres 3.	Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2024 r.	15
Chart 3.	Structure of expenditure of local government units by types in 2024	
Wykres 4.	Struktura dochodów gmin według rodzajów w 2024 r.	18
Chart 4.	Structure of revenue of gminas by types in 2024	
Wykres 5.	Struktura wydatków gmin według rodzajów w 2024 r.	20
Chart 5.	Structure of expenditure of gminas by types in 2024	
Wykres 6.	Struktura dochodów powiatów według rodzajów w 2024 r.	22
Chart 6.	Structure of revenue of powiats by types in 2024	
Wykres 7.	Struktura wydatków powiatów według rodzajów w 2024 r.	24
Chart 7.	Structure of expenditure of powiats by types in 2024	
Wykres 8.	Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2024 r.	26
Chart 8.	Structure of revenue of cities with powiat status by types in 2024	

	Str. Page
Wykres 9. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów w 2024 r.	27
Chart 9. Structure of expenditure of cities with powiat status by types in 2024	
Wykres 10. Struktura dochodów województwa według rodzajów w 2024 r.	29
Chart 10. Structure of revenue of the Voivodship by types in 2024	
Wykres 11. Struktura wydatków województwa według rodzajów w 2024 r.	30
Chart 11. Structure of expenditure of the Voivodship by types in 2024	

Spis map List of maps

Mapa 1. Dochody gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	19
Map 1. Revenue of gminas per capita in 2024	
Mapa 2. Wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	20
Map 2. Expenditure of gminas per capita in 2024	
Mapa 3. Relacja wyniku finansowego do dochodów gmin w 2024 r.	21
Map 3. Relation of financial result to revenue of gminas in 2024	
Mapa 4. Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2024 r.	23
Map 4. Revenue of powiats per capita in 2024	
Mapa 5. Wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2024 r.	24
Chart 5. Expenditure of powiats per capita in 2024	
Mapa 6. Relacja wyniku finansowego do dochodów powiatów w 2024 r.	25
Map 6. Relation of financial result to revenue of powiats in 2024	

Spis tablic załączonych w formacie excel List of tables presented in Excel format

Tablica 1. Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na tle kraju w 2024 r.	
Table 1. Revenue and expenditure of local government units against the background of the country in 2024	
Tablica 2. Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego	
Table 2. Revenue and expenditure of local government units	
Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	
Table 3. Revenue of local government units by types	
Tablica 4. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów	
Table 4. Revenue of local government units by divisions	
Tablica 5. Dochody gmin według rodzajów w 2024 r.	
Table 5. Revenue of gminas by types in 2024	
Tablica 6. Dochody gmin według działów w 2024 r.	
Table 6. Revenue of gminas by divisions in 2024	
Tablica 7. Dochody powiatów według rodzajów w 2024 r.	
Table 7. Revenue of powiats by types in 2024	
Tablica 8. Dochody powiatów według działów w 2024 r.	
Table 8. Revenue of powiats by divisions in 2024	
Tablica 9. Dochody miast na prawach powiatu według rodzajów w 2024 r.	
Table 9. Revenue of cities with powiat status by types in 2024	
Tablica 10. Dochody miast na prawach powiatu według działów w 2024 r.	
Table 10. Revenues of cities with powiat status by divisions in 2024	

Tablica 11.	Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów
Table 11.	Expenditure of local government units by types
Tablica 12.	Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów
Tablica 12.	Expenditure of local government units by divisions
Tablica 13.	Wydatki gmin według rodzajów w 2024 r.
Table 13.	Expenditure of gminas by types 2024
Tablica 14.	Wydatki gmin według działów w 2024 r.
Table 14.	Expenditure of gminas by divisions in 2024
Tablica 15.	Wydatki powiatów według rodzajów w 2024 r.
Table 15.	Expenditure of powiats by types in 2024
Tablica 16.	Wydatki powiatów według działów w 2024 r.
Table 16.	Expenditure of powiats by divisions in 2024
Tablica 17.	Wydatki miast na prawach powiatu według rodzajów w 2024 r.
Table 17.	Expenditure of cities with powiat status by types in 2024
Tablica 18.	Wydatki miast na prawach powiatu według działów w 2024 r.
Table 18.	Expenditure of cities with powiat status by divisions in 2024
Tablica 19.	Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Table 19.	Revenue and expenditure of gminas per capita in 2024
Tablica 20.	Dochody i wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2024 r.
Table 20.	Revenue and expenditure of powiats per capita in 2024
Tablica 21.	Dochody i wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2024 r.
Table 21.	Revenue and expenditure of cities with powiat status per capita in 2024

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, synteza, tablice, wykresy, mapy, uwagi metodologiczne

In English version: preface, contents, executive summary, tables, charts, maps, methodological notes

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” ”Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
zł	złoty
PLN	złoty
tys.	tysiąc
mln	milion
r.	rok
np.	na przykład
p. proc.	punkt procentowy
poz.	pozycja
tj. i.e.	to jest that is
Dz. U.	Dziennik Ustaw

Synteza

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 13437,6 mln zł, tj. o 20,2% wyższe od uzyskanych w 2023 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się one na poziomie 11837 zł, czyli o 20,7% wyższym niż przed rokiem.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa poniesione w 2024 r. wyniosły 13626,8 mln zł i były o 16,6% wyższe niż rok wcześniej. W przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 12004 zł, co w porównaniu z poprzednim rokiem oznacza wzrost o 17,2%.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego zamknęły się w analizowanym roku łącznym deficytem w wysokości 189,3 mln zł (w 2023 r. deficyt wyniósł 498,5 mln zł).

W 2024 r. dochody gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie osiągnęły poziom 6265,8 mln zł. W odniesieniu do poprzedniego roku dochody te wzrosły o 20,5%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły one 8742 zł, tj. o 21,1% więcej niż przed rokiem. Najwyższą ich wartość odnotowano w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne (32838 zł), natomiast najniższą – w gminie miejsko-wiejskiej Choroszcz (5709 zł).

W omawianym roku wydatki gmin (bez miast na prawach powiatu) w Podlaskiem ukształtowały się na poziomie 6395,3 mln zł. W porównaniu z zanotowanymi w 2023 r. ich wartość zwiększyła się o 16,3%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły one 8922 zł i były o 16,8% wyższe niż rok wcześniej. Najwięcej środków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowała gmina wiejska Dubicze Cerkiewne (33840 zł), natomiast najmniej – gmina miejsko-wiejska Choroszcz (5431 zł).

Budżety gmin województwa podlaskiego zamknęły się w 2024 r. łącznym deficytem w kwocie 129,5 mln zł (przed rokiem – deficytem w wysokości 301,3 mln zł). Spośród 75 gmin, których budżety zamknęły się deficytem największy deficyt budżetowy odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Ciechanowiec (11,9 mln zł). Wśród 40 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową największą kwotę nadwyżki wykazała gmina miejska Sejny (20,3 mln zł).

W analizowanym roku powiaty województwa podlaskiego osiągnęły dochody w wysokości 1832,1 mln zł, tj. o 20,4% wyższe w odniesieniu do uzyskanych rok wcześniej. Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2556 zł i zwiększyły się o 21,0% w porównaniu z zanotowanymi w 2023 r. Najwyższe dochody przypadły na 1 mieszkańca powiatu siemiatyckiego (6350 zł), natomiast najniższe – na 1 mieszkańca powiatu białostockiego (1699 zł).

W 2024 r. wydatki powiatów w regionie wyniosły 1853,6 mln zł, czyli o 18,4% więcej niż przed rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiaty wydały 2586 zł, co oznacza wzrost o 18,9% w odniesieniu do poprzedniego roku. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniósł powiat siemiatycki (6696 zł), natomiast najniższe zanotowano w powiecie białostockim (1682 zł).

W omawianym roku budżety powiatów województwa podlaskiego zamknęły się deficytem wynoszącym 21,5 mln zł (rok wcześniej – deficytem w kwocie 44,4 mln zł). Deficyt wykazało 7 powiatów, przy czym największy wystąpił w powiecie sokólskim (15,2 mln zł). Dodatni wynik finansowy uzyskało 7 powiatów, a największą nadwyżkę budżetową zanotowano w powiecie bielskim (13,3 mln zł).

W 2024 r. dochody miast na prawach powiatu w Podlaskiem ukształtowały się na poziomie 4138,7 mln zł, czyli o 18,1% wyższym niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły one 9891 zł i w porównaniu z 2023 r. zwiększyły się o 18,7%. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w Suwałkach (10809 zł), a niższe – w Łomży (9118 zł) i Białymstoku (9835 zł).

Wydatki miast na prawach powiatu w regionie w analizowanym roku ukształtowały się na poziomie 4195,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyły się o 14,2%. Miasta na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 10027 zł, tj. o 14,8% więcej niż przed rokiem.

Spośród omawianych jednostek najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosło miasto Suwałki (10716 zł), a niższe – Łomża (9542 zł) i Białystok (9965 zł).

W 2024 r. budżety miast na prawach powiatu w województwie zamknęły się łącznym deficytem, w kwocie 56,9 mln zł (w 2023 r. deficyt ukształtował się na poziomie 168,6 mln zł). Deficyt budżetowy wystąpił w dwóch miastach na prawach powiatu, tj. w Białymstoku (w wysokości 38,0 mln zł) i Łomży (25,2 mln zł), natomiast w Suwałkach zanotowano nadwyżkę budżetową (w kwocie 6,4 mln zł).

Dochody województwa podlaskiego w omawianym roku wyniosły 1201,0 mln zł i były o 25,4% wyższe niż w 2023 r. Dochody województwa przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 1058 zł, czyli o 26,0% wyższym niż rok wcześniej.

W 2024 r. wydatki województwa podlaskiego osiągnęły poziom 1182,3 mln zł, tj. o 25,6% wyższy niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły one 1042 zł, czyli o 26,2% więcej niż przed rokiem.

Budżet samorządu województwa podlaskiego w 2024 r. zamknął się nadwyżką na poziomie 18,6 mln zł. Rok wcześniej zanotowano nadwyżkę budżetową w wysokości 15,8 mln zł.

Executive summary

In 2024, the total revenue of local government units of Podlaskie Voivodship reached PLN 13437.6 million, which was by 20.2% higher than the one noted in 2023. The total revenue per capita equalled PLN 11837, i.e. by 20.7% more than a year before.

The total expenditure of local government units incurred in 2024 amounted to PLN 13626.8 million and was by 16.6% higher than the previous year. The total expenditure per capita was PLN 12004, which was an increase by 17.2% in comparison with 2023.

Local government units from Podlaskie Voivodship closed their budgets in the analysed year with a total deficit of PLN 189.3 million (in 2023 the deficit amounted to PLN 498.5 million).

In 2024, the revenue of gminas (excluding cities with powiat status) in the Voivodship reached PLN 6265.8 million. In relation to the previous year, this revenue grew by 20.5%. Its amount per capita was PLN 8742, i.e. by 21.1% more than a year before. Its highest value was noted in Dubicze Cerkiewne rural gmina (PLN 32838), while the lowest – in Choroszcz urban-rural gmina (PLN 5709).

In the analysed year, the expenditure of gminas (excluding cities with powiat status) in Podlaskie Voivodship was PLN 6395.3 million. In comparison with the one recorded in 2023 its value increased by 16.3%. This expenditure per capita equalled PLN 8922. It was by 16.8% higher than the previous year. The highest amount of money spent per capita was in Dubicze Cerkiewne rural gmina (PLN 33840), while the lowest – in Choroszcz urban-rural gmina (PLN 5431).

Gminas of Podlaskie Voivodship closed their budgets in 2024 with a total deficit of PLN 129.5 million (a year before – with the deficit of PLN 301.3 million). Among 75 gminas whose budgets closed with a deficit, the highest budget deficit was noted in Ciechanowiec urban-rural gmina (PLN 11.9 million). Among 40 gminas that had a budgetary surplus, Sejny urban gmina recorded the highest amount of surplus (PLN 20.3 million).

In the analysed year, powiats of Podlaskie Voivodship had the revenue amounting to PLN 1832.1 million, i.e. by 20.4% higher than the one noted a year before. Per capita revenue of powiats was PLN 2556 and rose by 21.0% in comparison with the one noted in 2023. The highest revenue per capita was recorded in Siemiatycki powiat (PLN 6350), while the lowest – in Białostocki one (PLN 1699).

In 2024, the expenditure of powiats in the region equalled PLN 1853.6 million, which is by 18.4% more than a year before. Powiats spent per capita PLN 2586, which is an increase by 18.9% in relation to the previous year. The highest expenditure per capita was incurred by Siemiatycki powiat (PLN 6696), and the lowest one – by Białostocki one (PLN 1682).

In the analysed year, the budgets of Podlaskie Voivodship powiats were closed with a deficit of PLN 21.5 million (a year before – a deficit of PLN 44.4 million). The deficit was recorded in 7 powiats. Sokółski one had the highest deficit with the sum of PLN 15.2 million. A positive financial result was noted in 7 powiats, and the highest budgetary surplus was recorded in Bielski powiat (PLN 13.3 million).

In 2024, the revenue of cities with powiat status in Podlaskie Voivodship amounted to PLN 4138.7 million, which is by 18.1% higher than the previous year. This revenue per capita equalled PLN 9891 and in relation to 2023 it rose by 18.7%. The highest revenue per capita was noted in Suwałki (PLN 10809), while lower – in Łomża (PLN 9118) and Białystok (PLN 9835).

The expenditure of cities with powiat status in the region in the analysed year equalled PLN 4195.5 million, and in comparison with 2023 it grew by 14.2%. Cities with powiat status recorded the per capita expenditure of PLN 10027, i.e. by 14.8% more than the previous year. Among the described units, the highest expenditure per capita was incurred by Suwałki city (PLN 10716), and lower – Łomża (PLN 9542) and Białystok (PLN 9965).

In 2024, the budgets of cities with powiat status in the Voivodship were closed with a total deficit of PLN 56.9 million (in 2023 the deficit was PLN 168.6 million). The budgetary deficit was reported in two cities with powiat status, i.e. in Białystok (amounting to PLN 38.0 million) and Łomża (PLN 25.2 million). In Suwałki, however, a budgetary surplus was recorded (equalling PLN 6.4 million).

Podlaskie Voivodship revenue in the analysed year was PLN 1201.0 million. It was by 25.4% higher than in 2023. Revenue per capita in Podlaskie Voivodship was PLN 1058, which is by 26.0% higher than a year before.

In 2024, the expenditure of Podlaskie Voivodship reached PLN 1182.3 million, which was by 25.6% more than noted the previous year. This expenditure per capita amounted to PLN 1042, which is by 26.2% more than a year before.

The budget of Podlaskie Voivodship local government unit in 2024 closed with a surplus that equalled PLN 18.6 million. The previous year, the budgetary surplus was PLN 15.8 million.

Rozdział 1. Budżety jednostek samorządu terytorialnego

Chapter 1. Budgets of local government units

Według stanu w dniu 1 stycznia 2024 r., na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 14 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 118 gmin¹. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania gmin oraz powiatów i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane zostały bez dochodów i wydatków gmin mających status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu przedstawiono łącznie dla części gminnej oraz powiatowej. Dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą zatem 115 gmin, wśród których 10 posiadało status gminy miejskiej, 27 – gminy miejsko-wiejskiej, a 78 – gminy wiejskiej. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach i ich status nie uległy zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. ukształtowały się następująco:

Budget revenue, expenditure and the result of local government units in 2024 was as follows:

Wyszczególnienie Specification	Dochody Revenue	Wydatki Expenditure	Wynik Result	Dochody Revenue	Wydatki Expenditure	Wynik Result
	w tys. zł in thousand PLN			na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN		
Ogółem Total	13437550,7	13626829,2	-189278,5	11837,16	12003,89	-166,74
Gminy ^a Gminas ^a	6265813,3	6395332,9	-129519,6	8741,58	8922,27	-180,70
miejskie urban	1195360,3	1184001,1	11359,3	7790,51	7716,48	19,86
miejsko-wiejskie urban-rural	1826516,4	1878130,4	-51614,1	7793,60	8013,84	-220,23
wiejskie rural	3243936,6	3333201,4	-89264,8	9860,47	10131,80	-271,33
Powiaty Powiats	1832067,9	1853613,2	-21545,3	2555,96	2586,02	-30,06
Miasta na prawach powiatu City with powiat status	4138681,2	4195535,7	-56854,5	9891,26	10027,14	-135,88
Województwo Voivodship	1200988,3	1182347,4	18640,9	1057,95	1041,53	16,42

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

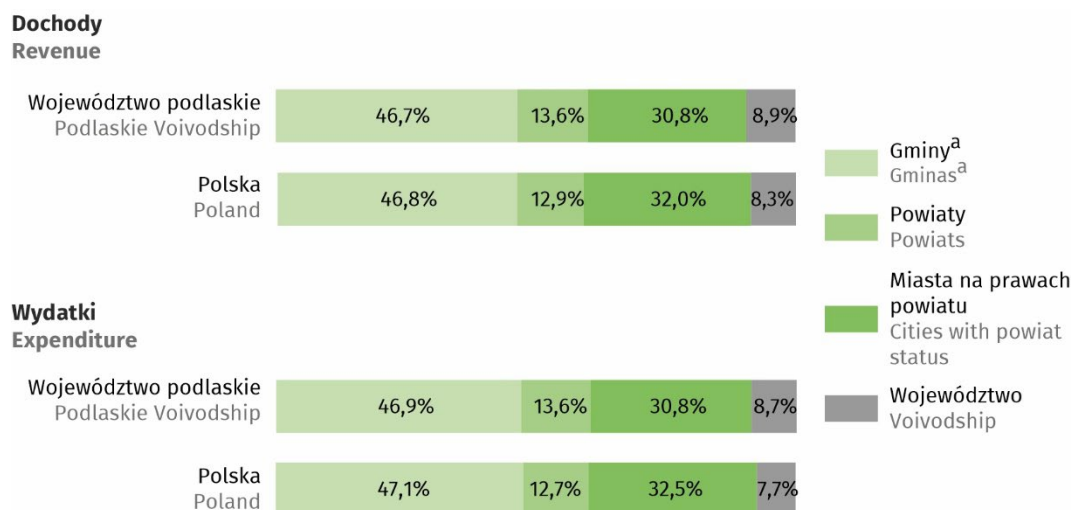
a Excluding gminas which are cities with powiat status.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 13437,6 mln zł. Były one o 20,2% wyższe od uzyskanych w 2023 r. i stanowiły 3,1% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

¹ W tym 3 gminy mające status miasta na prawach powiatu.

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego według typu jednostki w 2024 r.

Chart 1. Structure of revenue and expenditure of local government units by type of unit in 2024

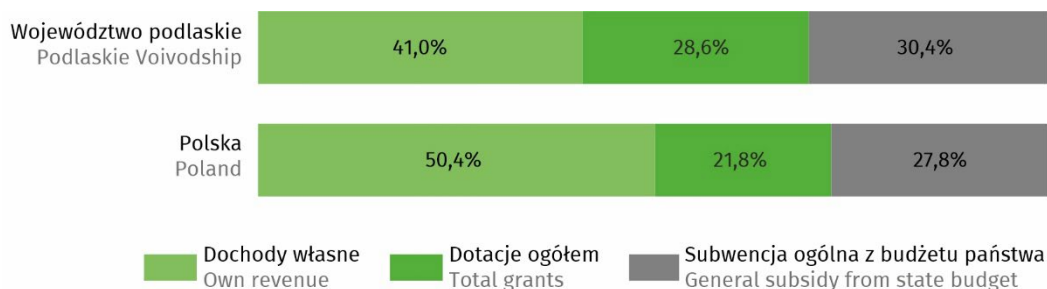
Spośród jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim największy udział w realizacji dochodów, wynoszący 46,7% (w 2023 r. – 46,5%), miały gminy. Stosunkowo wysoki odsetek, sięgający 30,8% (rok wcześniej – 31,3%), stanowiły dochody miast na prawach powiatu. Udział dochodów powiatów ukształtował się na poziomie 13,6% (przed rokiem – 13,6%), natomiast województwa – 8,9% (w poprzednim roku – 8,6%).

Z kwoty dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego na dochody własne przypadało 5513,8 mln zł (41,0%), co oznacza ich wzrost o 20,2% w stosunku do 2023 r. Największy ich udział w dochodach ogółem odnotowano w miastach na prawach powiatu, gdzie wyniósł on 50,0%. W województwie, podobnie jak w gminach, ukształtował się na poziomie 37,6%, a w powiatach – 34,8%.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje w kwocie 3836,8 mln zł (28,6% dochodów ogółem), tj. o 24,0% wyższej niż rok wcześniej. Udział dotacji w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego wynosił od 16,4% w miastach na prawach powiatu do 36,4% w gminach.

Wykres 2. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2024 r.

Chart 2. Structure of revenue of local government units by types in 2024

Ponadto jednostkom samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 4086,9 mln zł (30,4% dochodów ogółem), czyli o 16,7% wyższej niż rok wcześniej. Ich dominujący składnik (63,8%) stanowiła część oświatowa – 2609,1 mln zł. Największy udział subwencji ogólnej odnotowano w dochodach powiatów (35,3%), a najmniejszy – w dochodach gmin (26,0%).

W 2024 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca województwa podlaskiego ukształtowały się na poziomie 11837 zł, tj. o 20,7% wyższym niż rok wcześniej.

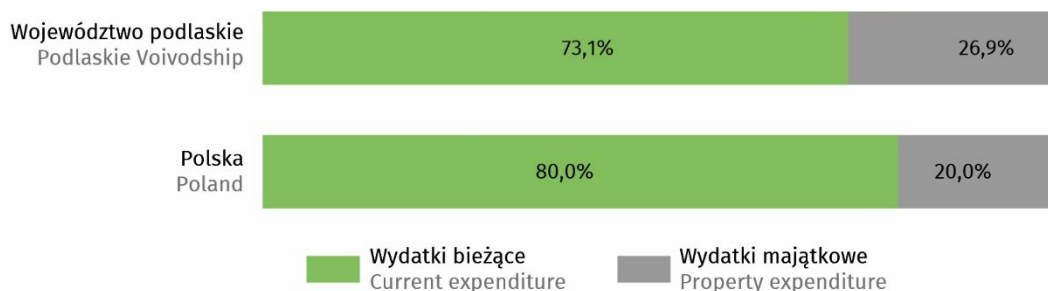
Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego poniesione w 2024 r. wyniosły 13626,8 mln zł i były o 16,6% wyższe niż w 2023 r. Stanowiły one 3,2% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim największy udział w wydatkach, wynoszący 46,9% (w 2023 r. – 47,1%), miały gminy, a następnie miasta na prawach powiatu – 30,8% (rok wcześniej – 31,4%). Udział wydatków powiatów ukształtował się na poziomie 13,6% (w poprzednim roku – 13,4%), natomiast województwa – 8,7% (przed rokiem – 8,1%).

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące. W 2024 r. wyniosły one 9960,0 mln zł i stanowiły 73,1% wydatków ogółem. Oznacza to, że zwiększyły się one o 18,2% w odniesieniu do 2023 r. Z ogólnej kwoty wydatków bieżących najwięcej, bo aż 4092,8 mln zł (30,0% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego) przeznaczono na wynagrodzenia, a 2295,7 mln zł (16,8%) – na zakup materiałów i usług. Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego wynosił od 60,1% w województwie do 89,7% w miastach na prawach powiatu. Najwyższy odsetek środków przeznaczonych na wynagrodzenia zanotowano w miastach na prawach powiatu (37,8%), natomiast najniższy – w województwie (14,7%). Wydatki na zakup materiałów i usług stanowiły największe obciążenie budżetów miast na prawach powiatu (19,8% ich wydatków), a najmniejsze – budżetu województwa (12,1%).

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe 3666,8 mln zł (26,9% wydatków ogółem), tj. o 12,5% więcej niż przed rokiem. Z tego na inwestycje przekazano 3647,1 mln zł (26,8% wydatków ogółem), co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych (99,5%). Wydatki majątkowe stanowiły największy odsetek w budżecie województwa (39,9% jego ogólnych wydatków), a najmniejszy – w budżetach miast na prawach powiatu (10,3%).

Wykres 3. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2024 r.
Chart 3. Structure of expenditure of local government units by types in 2024

W 2024 r. największy udział w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej miały nakłady na oświatę i wychowanie (31,0%) oraz na transport i łączność (21,6%). Środki przeznaczone na oświatę i wychowanie były największym obciążeniem budżetów miast na prawach powiatu i gmin (stanowiąc odpowiednio 45,2% i 29,9% wydatków wskazanych jednostek samorządu terytorialnego), natomiast wydatki na transport i łączność – budżetów województwa (43,2%) i powiatów (35,0%).

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnęły 12004 zł (o 17,2% więcej niż przed rokiem).

Budżety jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego zamknęły się w 2024 r. łącznym deficytem w wysokości 189,3 mln zł (wobec deficytu w kwocie 498,5 mln zł w 2023 r.). W analizowanym roku gminy, miasta na prawach powiatu oraz powiaty uzyskały ujemne wyniki budżetowe, natomiast województwo wypracowało nadwyżkę budżetową.

Rozdział 2. Budżety gmin

Chapter 2. Budgets of gminas

W 2024 r. łączne dochody gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 6265,8 mln zł i stanowiły 3,1% dochodów gmin w kraju. W odniesieniu do 2023 r. dochody te wzrosły o 20,5%, przy czym dochody gmin wiejskich zwiększyły się o 22,1%, miejskich – o 21,7%, a miejsko-wiejskich – o 17,0%.

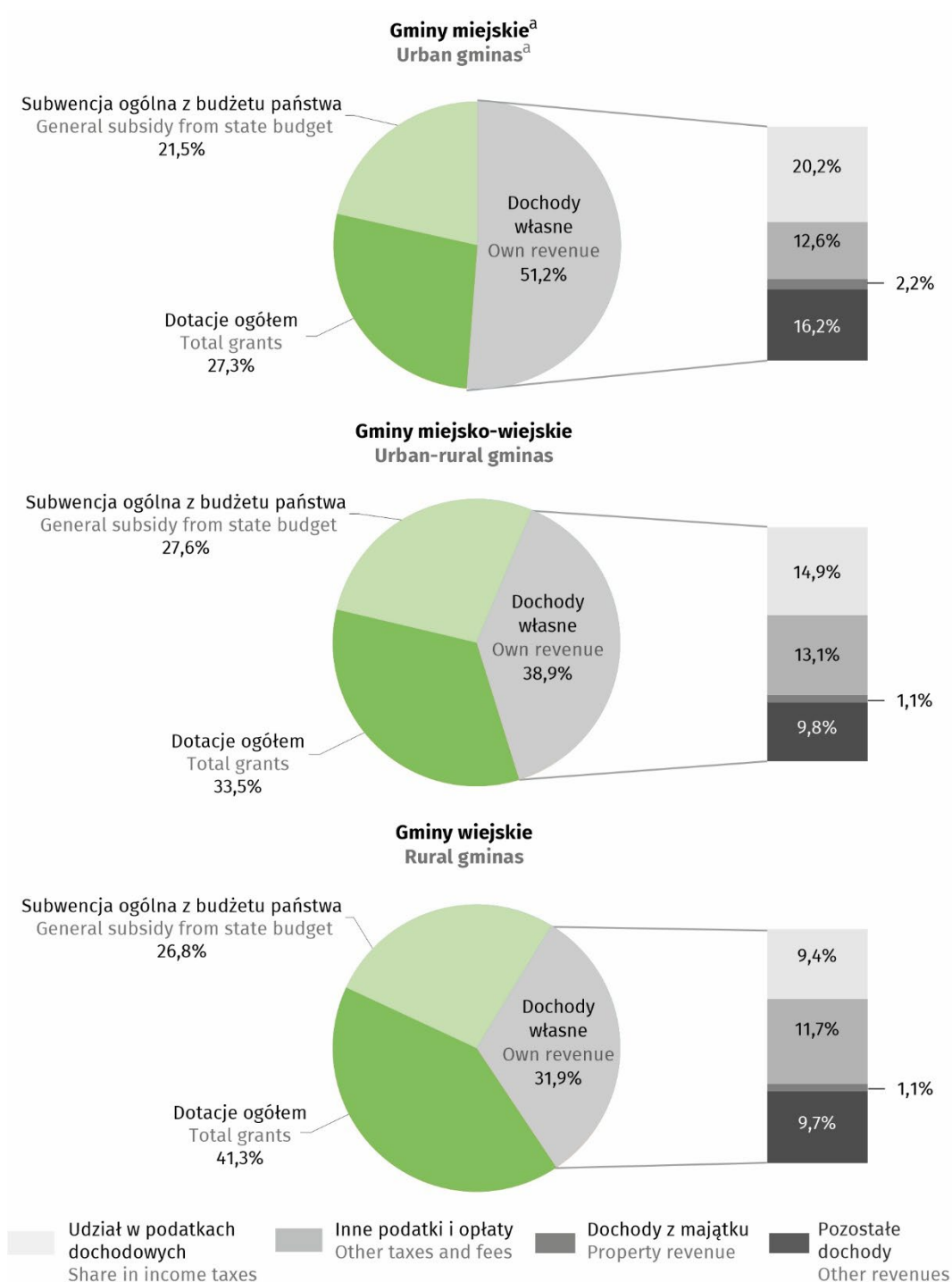
Największy udział w dochodach gmin ogółem w województwie miały gminy wiejskie – 51,8%. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 29,1%, a gmin miejskich – 19,1% dochodów wszystkich gmin.

W omawianym roku głównym źródłem dochodów gmin były dochody własne w kwocie 2356,4 mln zł, tj. o 21,2% wyższej niż w 2023 r. Stanowiły one 37,6% ich łącznych dochodów. Odsetek dochodów własnych w dochodach ogółem tej grupy jednostek samorządu terytorialnego przekroczył przeciętny poziom w województwie w 38 gminach. Ich udział w dochodach poszczególnych gmin był zróżnicowany i wynosił od 12,4% w gminie wiejskiej Czyże do 65,4% w gminie miejsko-wiejskiej Choroszcz. Największą część (33,1%) dochodów własnych gmin stanowiły dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Wpływy z tego tytułu wyniosły 780,3 mln zł i były o 56,2% wyższe niż przed rokiem.

Dochody gmin z tytułu dotacji w 2024 r. osiągnęły poziom 2280,2 mln zł, co oznacza wzrost o 25,9% w ujęciu rocznym. Ich odsetek w dochodach omawianych jednostek samorządu terytorialnego kształtował się na poziomie 36,4%. Największy udział w ogólnej kwocie dotacji, sięgający 28,9%, miały dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, a ich wartość wyniosła 659,2 mln zł (10,5% dochodów gmin ogółem). Środki z tytułu tych dotacji stanowiły największy odsetek w dochodach gminy miejsko-wiejskiej Jedwabne (17,5%) i wiejskiej Kulessze Kościelne (16,6%), a najniższy – w gminach wiejskich Białowieża (3,7%) oraz Dubicze Cerkiewne (4,0%).

W 2024 r. gminy województwa podlaskiego otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną w wysokości 1629,2 mln zł, tj. o 12,7% wyższą niż rok wcześniej, a jej udział w strukturze dochodów gmin kształtował się na poziomie 26,0%. Główną składową subwencji stanowiła część oświatowa, na którą przypadało 59,0% jej ogólnej kwoty. Udział subwencji ogólnej w dochodach gmin kształtował się między 8,2% w gminie wiejskiej Mielnik, a 46,8% w gminie wiejskiej Zawady.

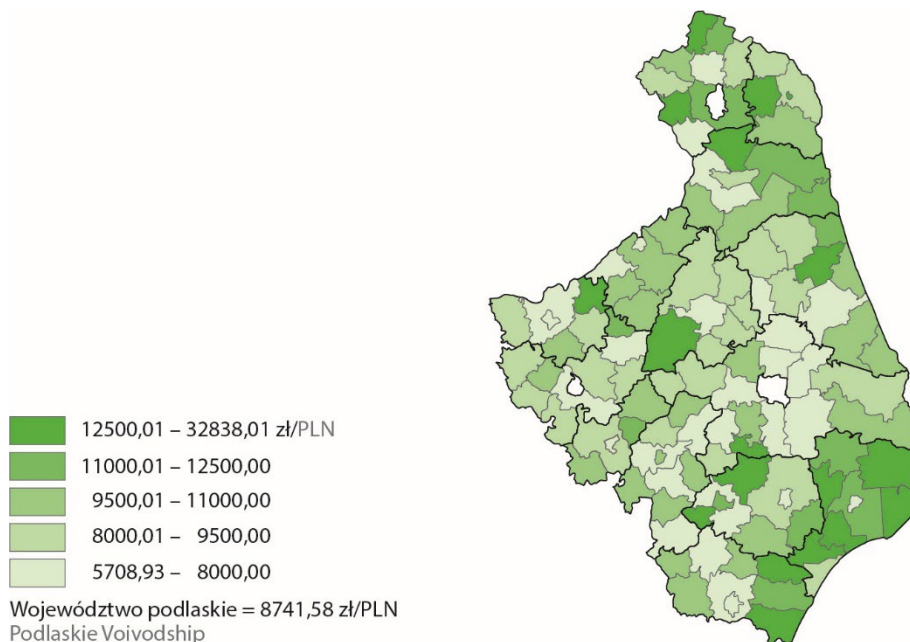
Wykres 4. Struktura dochodów gmin według rodzajów w 2024 r.
Chart 4. Structure of revenue of gminas by types in 2024

^a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu
^a Excluding gminas that are cities with powiat status.

W 2024 r. dochody gmin województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 8742 zł, tj. o 21,1% więcej niż przed rokiem. Najwyższą ich wartość odnotowano w gminach wiejskich o stosunkowo niskiej liczbie ludności, tj. Dubicze Cerkiewne (32838 zł) i Czyże (23510 zł), natomiast najniższą – w gminach miejsko-wiejskich Choroszcz (5709 zł) oraz Wasilków (5860 zł).

Mapa 1. Dochody gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 1. Revenue of gminas per capita in 2024

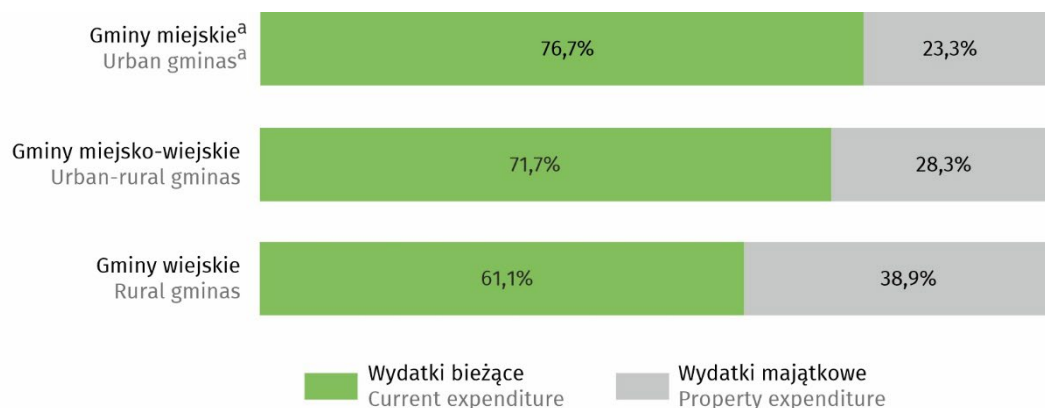
W omawianym roku wydatki gmin (bez miast na prawach powiatu) w województwie podlaskim wyniosły 6395,3 mln zł i stanowiły 3,1% wydatków gmin w Polsce. W odniesieniu do 2023 r. ich wartość zwiększyła się o 16,3%. Wzrost wydatków w skali roku odnotowano w gminach wiejskich województwa (o 19,8%), gminach miejsko-wiejskich (o 12,8%) i gminach miejskich (o 12,2%).

Największy udział w wydatkach gmin w województwie miały gminy wiejskie (52,1%), następnie gminy miejsko-wiejskie (29,4%), a najmniej – gminy miejskie (18,5%).

Głównym obciążeniem budżetów gmin były wydatki bieżące, które wyniosły 4293,8 mln zł i stanowiły 67,1% wydatków ogółem, a ich wartość wzrosła o 17,6% w odniesieniu do 2023 r. Wśród wydatków gmin 1695,5 mln zł (26,5%) stanowiły wydatki bieżące na wynagrodzenia, których wartość wzrosła o 23,2% w stosunku do poprzedniego roku. Największy udział środków przeznaczonych na ten cel odnotowano w wydatkach gminy miejskiej Siemiatycze (39,9%), a najmniej – w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne (9,7%).

Poza wydatkami bieżącymi, gminy ponosiły wydatki majątkowe, które w 2024 r. wyniosły 2101,5 mln zł i były o 13,7% wyższe w odniesieniu do zanotowanych w poprzednim roku. Stanowiły one 32,9% łącznych wydatków omawianych jednostek samorządu terytorialnego i prawie w całości (99,8%) zostały przeznaczone na inwestycje. W 2024 r. poziom wydatków inwestycyjnych poniesionych przez gminy osiągnął wartość 2096,6 mln zł i zwiększył się w skali roku o 14,6%. W poszczególnych gminach udział środków przeznaczonych na inwestycje w ogólnej puli wydatków był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 10,8% w gminie wiejskiej Brańsk do 78,9% w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne.

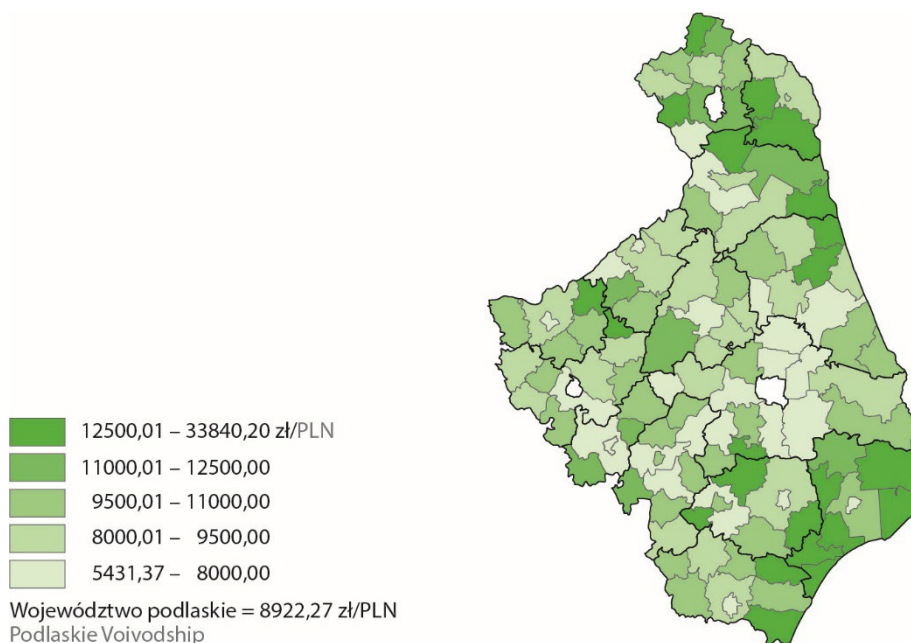
Wykres 5. Struktura wydatków gmin według rodzajów w 2024 r.
Chart 5. Structure of expenditure of gminas by types in 2024

^a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu
^a Excluding gminas that are cities with powiat status.

W strukturze wydatków gmin województwa podlaskiego według działów w 2024 r. największy udział miały oświata i wychowanie (29,9%) oraz transport i łączność (20,9%). Wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 1913,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły o 17,2%. Największy odsetek wydatków na ten cel przeznaczyły gminy wiejskie Kulesze Kościelne (47,1%) i Grodzisk (45,1%), a najmniejszy – gminy wiejskie Dubicze Cerkiewne (7,4%) i Czyże (10,1%). Wydatki na transport i łączność wyniosły 1337,4 mln zł i w porównaniu z 2023 r. zwiększyły się o 34,2%. Największy ich udział zanotowano w wydatkach gmin wiejskich Dubicze Cerkiewne (65,3%) i Sidra (55,3%), natomiast najmniejszy – w gminie miejskiej Sejny (0,4%) i gminie wiejskiej Milejczyce (1,1%).

Mapa 2. Wydatki gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 2. Expenditure of gminas per capita in 2024

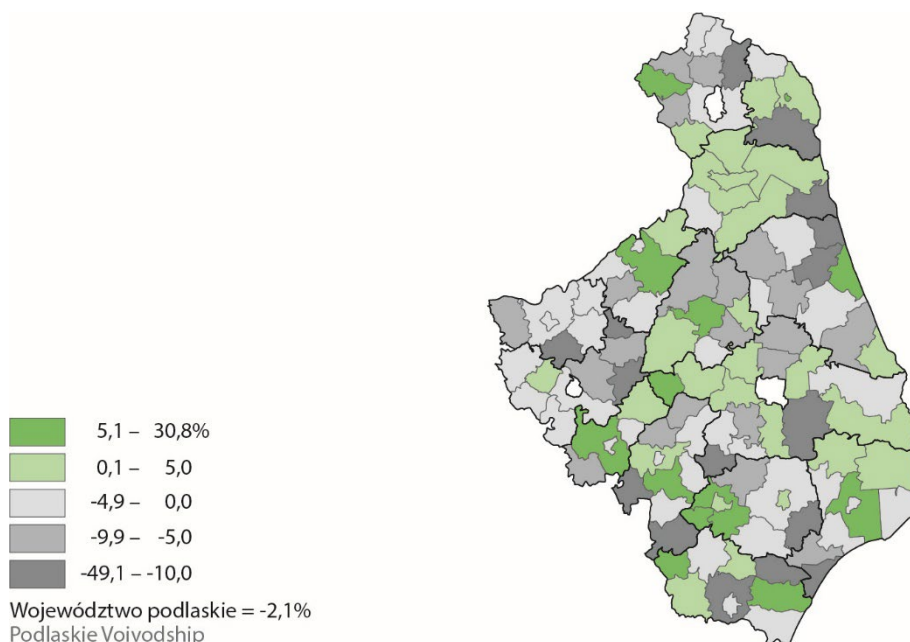

W 2024 r. wydatki gmin w województwie podlaskim przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 8922 zł i były o 16,8% wyższe niż rok wcześniej. Najwięcej środków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowały gminy wiejskie Dubicze Cerkiewne (33840 zł) oraz Czyże (24580 zł), natomiast najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosły gmina miejsko-wiejska Choroszcz (5431 zł) i gmina wiejska Wysokie Mazowieckie (6154 zł).

Budżety gmin województwa podlaskiego zamknęły się w 2024 r. łącznym deficytem w kwocie 129,5 mln zł (przed rokiem – deficytem w wysokości 301,3 mln zł). Ujemny wynik budżetowy zanotowano w gminach wiejskich (89,3 mln zł) i miejsko-wiejskich (51,6 mln zł), natomiast gminy miejskie odnotowały nadwyżkę budżetową w kwocie 11,4 mln zł. Spośród 75 gmin, których budżety zamknęły się deficytem, 37 gmin (tj. 49,3%) charakteryzowało się relacją wyniku do dochodów ogółem powyżej 5%. Największy deficyt budżetowy odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Ciechanowiec (11,9 mln zł). Spośród 40 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową, w 26 gminach (tj. 65,0%) relacja wyniku do dochodów ogółem nie przekroczyła 5%, a największą kwotę nadwyżki wykazała gmina miejska Sejny (20,3 mln zł).

Mapa 3.
Map 3.

Relacja wyniku finansowego do dochodów gmin w 2024 r.
Relation of financial result to revenue of gminas in 2024

Rozdział 3. Budżety powiatów

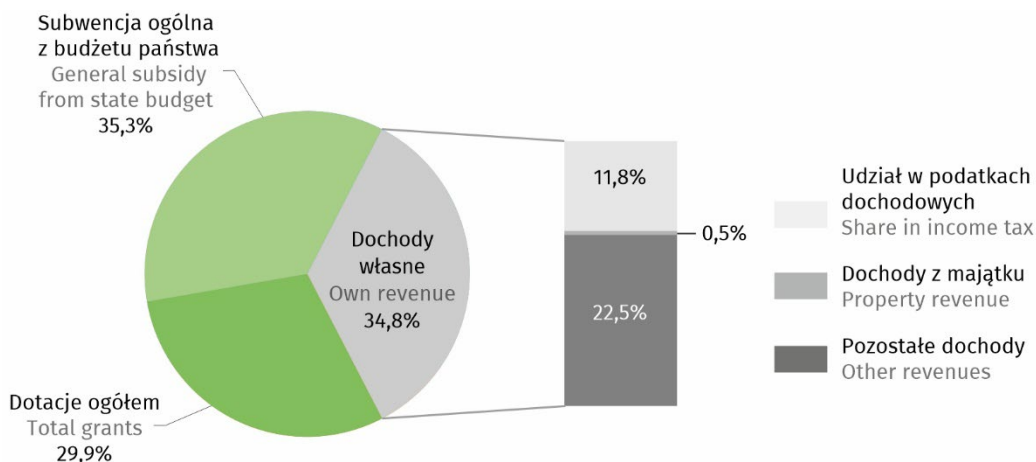
Chapter 3. Budgets of powiats

W 2024 r. powiaty województwa podlaskiego osiągnęły dochody w wysokości 1832,1 mln zł, tj. o 20,4% wyższe w stosunku do uzyskanych w 2023 r. Stanowiły one 3,3% dochodów powiatów w kraju.

W omawianym roku najwyższe dochody uzyskał powiat białostocki – 269,5 mln zł (14,7% dochodów ogółem powiatów województwa podlaskiego), a najniższe – powiat sejneński – 62,6 mln zł (3,4%).

Dochody własne powiatów wyniosły 637,1 mln zł (o 23,5% więcej niż rok wcześniej) i stanowiły 34,8% dochodów ogółem, przy czym 11,4% dochodów ogółem uzyskano z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Odsetek dochodów własnych w dochodach ogółem tej grupy jednostek samorządu terytorialnego przekroczył przeciętny poziom w województwie w 5 powiatach. Najwyższy ich udział zanotowano w powiecie białostockim (56,8%), a najniższy – w hajnowskim (18,8%).

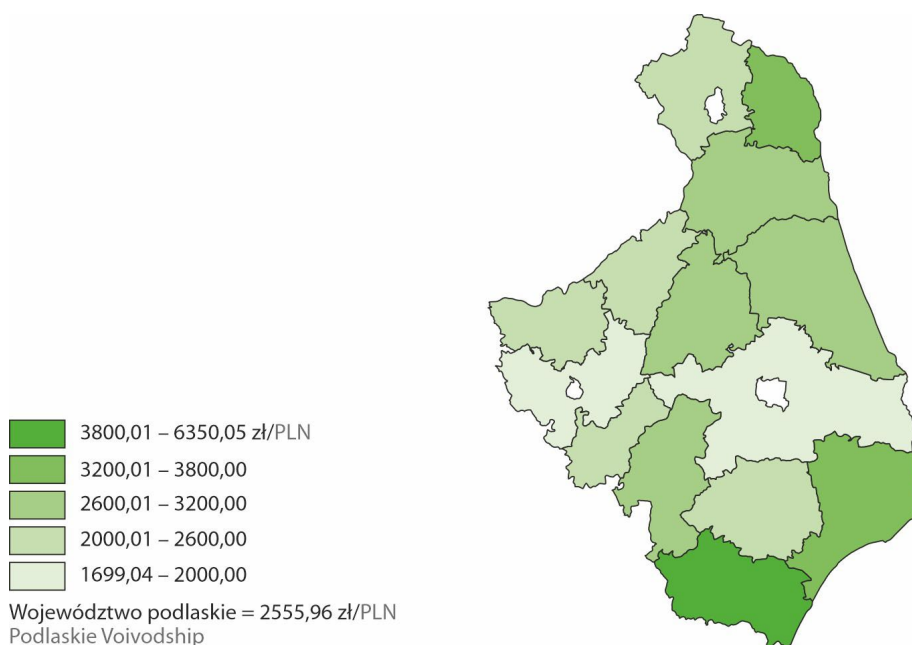
Wykres 6. Struktura dochodów powiatów według rodzajów w 2024 r.
Chart 6. Structure of revenue of powiats by types in 2024

W 2024 r. powiaty otrzymały dotacje w wysokości 547,5 mln zł (o 9,1% więcej niż w poprzednim roku). Stanowiły one 29,9% dochodów ogółem. W ogólnej kwocie dotacji znaczący udział (23,5%) miały dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 128,6 mln zł (7,0% dochodów ogółem). Najwyższy odsetek tego rodzaju dotacji w dochodach ogółem odnotowano w powiecie sejneńskim (14,6%), a najniższy – w białostockim (2,5%).

Największy udział (35,3%) w dochodach powiatów miała subwencja ogólna z budżetu państwa, która wyniosła 647,4 mln zł, tj. o 28,5% więcej niż przed rokiem. Najwyższy jej odsetek zanotowano w powiecie zambrowskim (53,3%), a najniższy – w siemiatyckim (16,4%). Na część oświatową przypadało 352,7 mln zł, tj. 54,5% subwencji ogólnej. Stanowiła ona 19,3% dochodów ogółem powiatów.

Mapa 4. Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 4. Revenue of powiats per capita in 2024

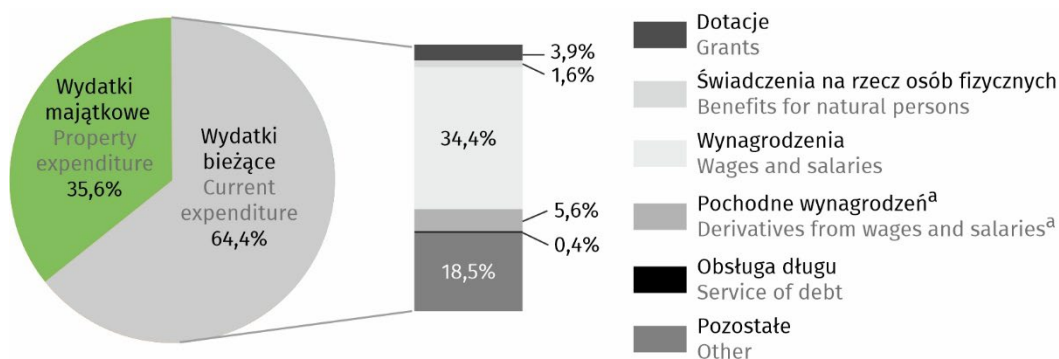
W analizowanym roku dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2556 zł i zwiększyły się o 21,0% w porównaniu z 2023 r. W skali województwa najwyższe dochody przypadły na 1 mieszkańca powiatu siemiatyckiego (6350 zł) i sejneńskiego (3379 zł), natomiast najniższe na 1 mieszkańca powiatu białostockiego (1699 zł) oraz łomżyńskiego (1783 zł).

W 2024 r. wydatki powiatów województwa podlaskiego wyniosły 1853,6 mln zł, tj. o 18,4% więcej niż przed rokiem. Stanowiły one 3,4% wydatków powiatów w Polsce. Najwyższe wydatki – w wysokości 270,6 mln zł (14,6% łącznych wydatków powiatów w województwie) – poniósł powiat siemiatycki, a najniższe – w kwocie 62,2 mln zł (3,4%) – powiat sejneński.

W strukturze wydatków powiatów dominowały wydatki bieżące, które osiągnęły poziom 1194,0 mln zł, czyli 64,4% ich ogólnej wartości. Były one o 22,8% wyższe niż w 2023 r. Największy udział wydatków bieżących w ogólnej kwocie wydatków odnotowano w powiecie zambrowskim (93,3%), a najmniejszy – w siemiatyckim (40,4%). W 8 powiatach odsetek ten był wyższy niż przeciętnie w powiatach województwa. Istotną część wydatków bieżących (53,4%) stanowiły środki przeznaczone na wynagrodzenia.

Na wydatki majątkowe, stanowiące 35,6% wydatków ogółem, powiaty przeznaczyły 659,6 mln zł, czyli o 11,0% więcej niż w 2023 r. Środki te wydatkowano niemal w całości (99,97%) na zadania inwestycyjne. Największy udział wydatków przeznaczonych na te zadania odnotowano w wydatkach ogółem powiatu siemiatyckiego (59,6%), a najmniejszy – zambrowskiego (6,7%).

Wykres 7. Struktura wydatków powiatów według rodzajów w 2024 r.
Chart 7. Structure of expenditure of powiats by types in 2024

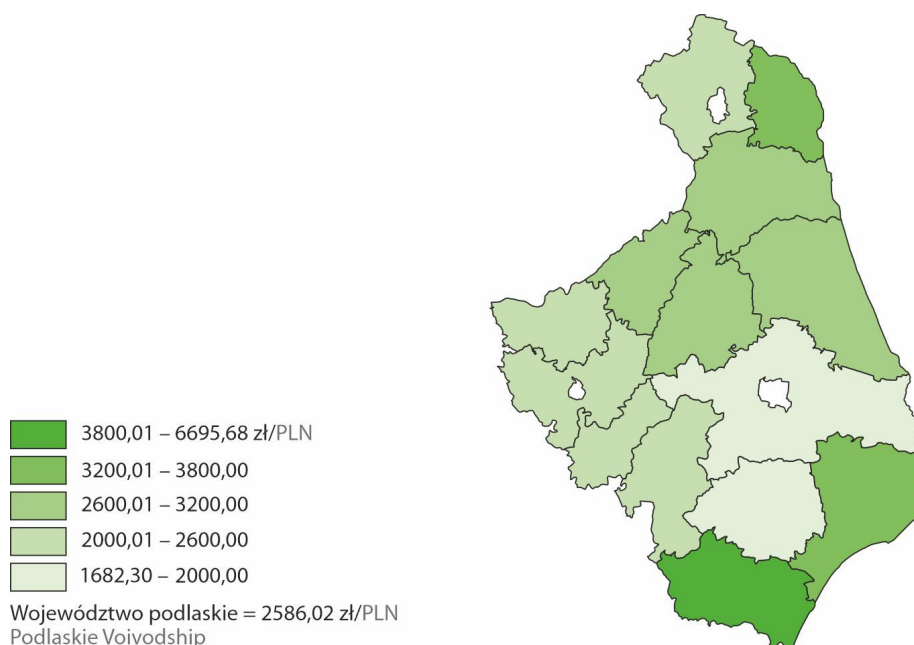

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

a Including contributions to compulsory social security, to the Labour Fund and a contribution to the Bridging Retirement Pension Fund.

W strukturze wydatków powiatów według działów przeważały środki przeznaczone na transport i łączność (35,0%) oraz oświatę i wychowanie (19,9%). Najwyższy udział wydatków na transport i łączność odnotowano w powiatach łomżyńskim (63,2%) i siemiatyckim (57,3%), natomiast w powiatach zambrowskim i bielskim zarejestrowano najniższy udział wydatków na ten cel (odpowiednio 12,3% i 15,2%). Na oświatę i wychowanie największą część środków finansowych wydatkowano w powiatach zambrowskim (43,5%) i bielskim (36,5%), a najmniejszą – w powiecie łomżyńskim (0,02%).

Mapa 5. Wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 5. Expenditure of powiats per capita in 2024

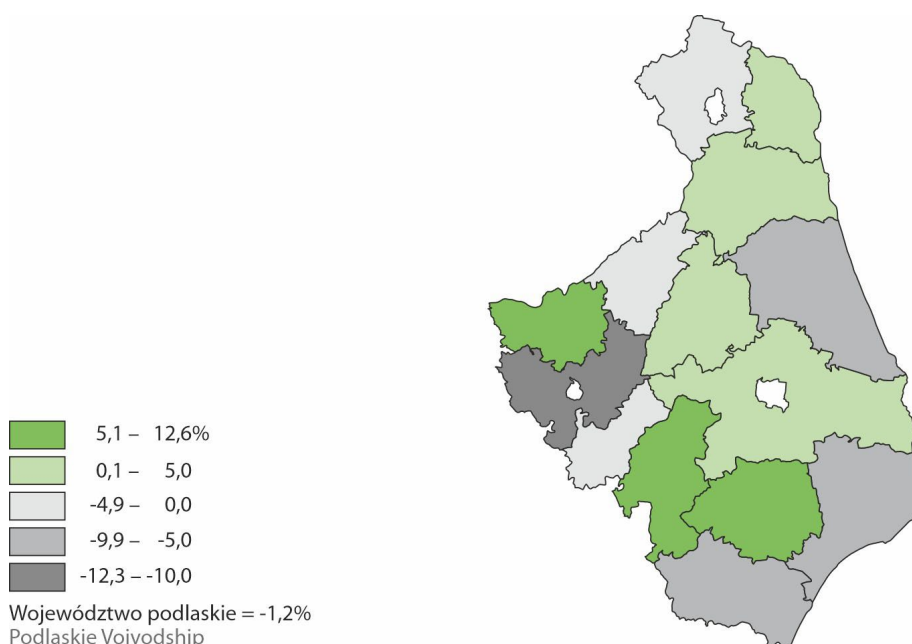

Powiaty województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 2586 zł, co oznacza wzrost o 18,9% w odniesieniu do poprzedniego roku. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosły powiaty siemiatycki (6696 zł) i hajnowski (3542 zł). Najniższe wydatki na 1 mieszkańca zanotowano w powiatach białostockim (1682 zł) oraz bielskim (1829 zł).

W 2024 r. budżety powiatów województwa podlaskiego zamknęły się deficytem wynoszącym 21,5 mln zł (wobec deficytu w kwocie 44,4 mln zł w 2023 r.). Deficyt wykazało 7 powiatów, w tym największy odnotowano w powiecie sokólskim (15,2 mln zł). Relacja deficytu budżetowego do dochodów ogółem w poszczególnych powiatach wynosiła od 2,7% w powiecie suwalskim do 12,3% w powiecie łomżyńskim.

Mapa 6.
Map 6.

Relacja wyniku finansowego do dochodów powiatów w 2024 r.
Relation of financial result to revenue of powiats in 2024

Dodatni wynik finansowy uzyskało 7 powiatów, w tym największą nadwyżkę zanotowano w powiatach bielskim (13,3 mln zł) oraz wysokomazowieckim (10,9 mln zł). Relacja nadwyżki budżetowej do dochodów ogółem w poszczególnych powiatach wynosiła od 0,6% w powiecie sejneńskim do 12,6% w powiecie bielskim.

Rozdział 4. Budżety miast na prawach powiatu

Chapter 4. Budgets of cities with powiat status

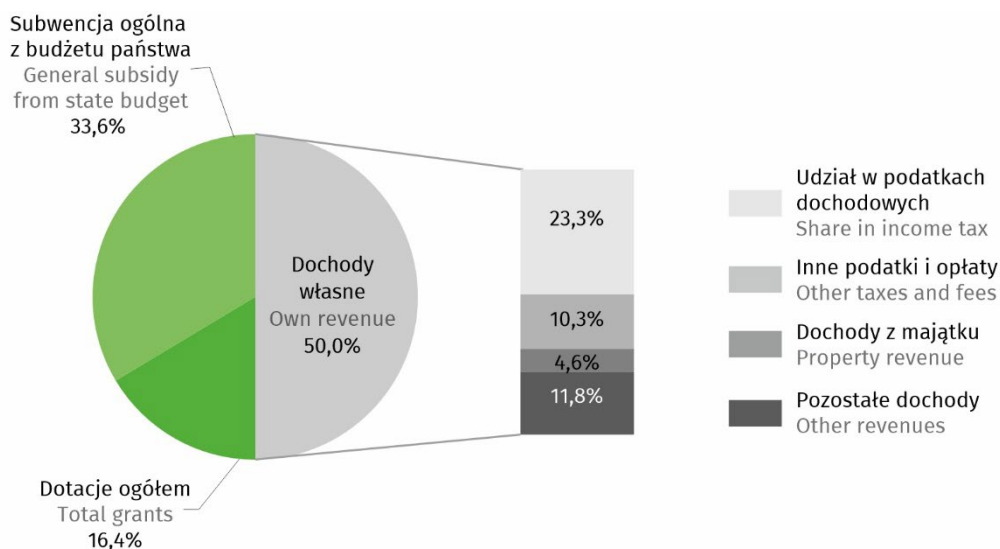
W 2024 r. dochody budżetów miast na prawach powiatu województwa podlaskiego, tj. Białegostoku, Łomży i Suwałk ukształtowały się na poziomie 4138,7 mln zł, czyli o 18,1% wyższym niż w roku poprzednim. Dochody te stanowiły 3,0% dochodów miast na prawach powiatu w Polsce.

W strukturze dochodów miast na prawach powiatu w województwie dominowały dochody własne (50,0%), które w 2024 r. osiągnęły wartość 2069,3 mln zł, tj. o 18,8% wyższą niż przed rokiem. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem kształtował się następująco: w Białymstoku – 52,8%, Suwałkach – 44,0%, a w Łomży – 43,5%. Najwyższy odsetek dochodów własnych tej grupy jednostek samorządu terytorialnego (42,8% dochodów własnych i 21,4% dochodów ogółem) stanowiły dochody z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które wyniosły 886,1 mln zł, oraz dochody z podatku od nieruchomości w wysokości 346,1 mln zł (16,7% dochodów własnych i 8,4% dochodów ogółem).

Dotacje stanowiły 16,4% dochodów miast na prawach powiatów. Z tego tytułu omawiane jednostki samorządu terytorialnego województwa podlaskiego otrzymały 680,2 mln zł, tj. o 13,9% więcej niż przed rokiem. Najwyższy udział dotacji w dochodach zanotowano w Suwałkach (25,0%), natomiast niższy wystąpił w Łomży i Białymstoku (odpowiednio 18,4% i 13,9%). W łącznej sumie dotacji znaczący udział (48,7%) miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 331,2 mln zł (8,0% dochodów ogółem), które wzrosły o 26,5% w skali roku. Ich najwyższy odsetek w dochodach ogółem odnotowano w Łomży (10,0%), a niższy – w Białymstoku (7,4%) i Suwałkach (8,9%).

Budżety miast na prawach powiatu zasilane były również subwencją ogólną z budżetu państwa, która w 2024 r. wyniosła 1389,2 mln zł, co stanowiło 33,6% ich dochodów ogółem. W porównaniu z 2023 r. dochody z tego tytułu zwiększyły się o 19,1%. Subwencja ogólna stanowiła 38,1% dochodów Łomży, 33,4% – Białegostoku, a 31,0% – Suwałk. Jej część oświatowa wyniosła 1273,1 mln zł, tj. o 35,9% więcej niż przed rokiem. Kwota ta stanowiła 91,6% subwencji ogólnej i 30,8% dochodów ogółem miast na prawach powiatu.

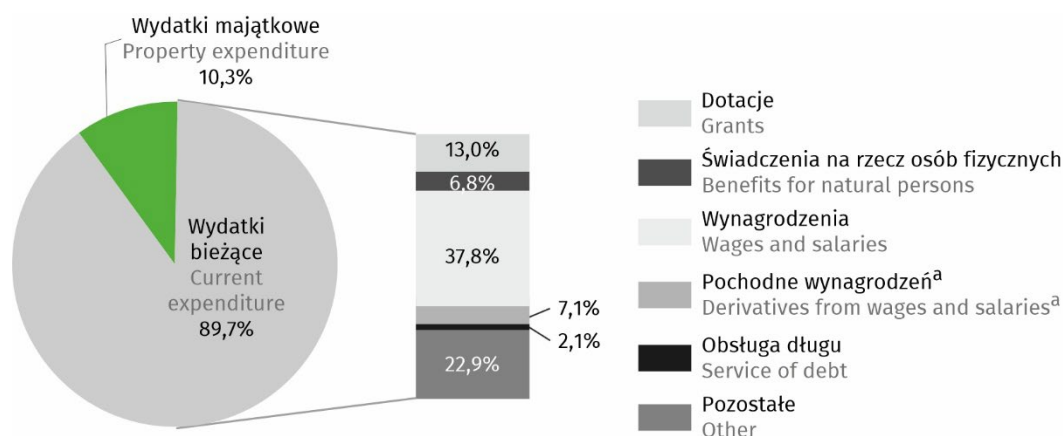
Wykres 8. Struktura dochodów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2024 r.
Chart 8. Structure of revenue of cities with powiat status by types in 2024

W 2024 r. dochody miast na prawach powiatu przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 9891 zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 18,7%. W skali województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca (10809 zł) odnotowano w Suwałkach, a niższe – w Łomży (9118 zł) i Białymstoku (9835 zł).

Wydatki miast na prawach powiatu w województwie podlaskim ukształtowały się na poziomie 4195,5 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się o 14,2%. Stanowiły one 3,0% wydatków miast na prawach powiatu w Polsce. Z ogólnej kwoty wydatków omawianych jednostek samorządu terytorialnego w województwie 69,1% zrealizowano w Białymstoku, 17,4% – w Suwałkach, a pozostałe 13,5% – w Łomży.

Wykres 9. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów w 2024 r.
Chart 9. Structure of expenditure of cities with powiat status by types in 2024

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.
a Including contributions to compulsory social security, to the Labour Fund and a contribution to the Bridging Retirement Pension Fund.

W strukturze wydatków miast na prawach powiatu według rodzajów przeważały wydatki bieżące, które ukształtowały się na poziomie 3762,1 mln zł (tj. o 19,1% wyższym niż w roku poprzednim) i stanowiły 89,7% wydatków ogółem. Wyższy udział wydatków bieżących odnotowano w Łomży (91,0%) i Białymstoku (90,9%), a niższy – w Suwałkach (83,6%). Znaczna ich część – 1586,5 mln zł, tj. 42,2% wydatków bieżących i 37,8% wydatków ogółem – przeznaczona została na wynagrodzenia i było to o 25,2% więcej niż przed rokiem. Drugą pod względem wysokości kwotę – 958,6 mln zł, tj. 25,5% wydatków bieżących i 22,9% wydatków ogółem – przeznaczono na wydatki zgrupowane w kategorii pozostałe.

Miasta na prawach powiatu przeznaczyły na wydatki majątkowe 433,4 mln zł, czyli o 15,6% mniej niż w 2023 r. Środki te wydatkowano niemal w całości (97,7%) na zadania inwestycyjne. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 10,1% wobec 13,7% przed rokiem, przy czym najwyższy ich odsetek zanotowano w Suwałkach (16,0%), natomiast niższy – w Białymstoku (8,8%) i Łomży (9,0%).

Analiza wydatków miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej wykazała, że w 2024 r. najwyższą kwotę przeznaczono na oświatę i wychowanie – 1895,1 mln zł (45,2% wydatków ogółem), tj. o 25,1% więcej niż przed rokiem. Najwyższy udział środków przeznaczonych na ten cel (49,9 %) zanotowano w wydatkach Łomży, a niższy – w Suwałkach (42,8%) i Białymstoku

(44,8%). Kolejnym działem, na który wydatkowano znaczną część środków finansowych był transport i łączność – 448,9 mln zł (10,7% wydatków ogółem), tj. o 7,7% mniej niż rok wcześniej. Wyższy odsetek wydatków przeznaczonych na ten dział odnotowano w Suwałkach (12,6%) i Białymstoku (11,4%), a niższy – w Łomży (4,5%).

Miasta na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydały 10027 zł, tj. o 14,8% więcej niż przed rokiem. Spośród omawianych jednostek najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosło miasto Suwałki (10716 zł), a niższe – Łomża (9542 zł) i Białystok (9965 zł).

W 2024 r. budżety miast na prawach powiatu w województwie podlaskim zamknęły się łącznym deficytem w kwocie 56,9 mln zł (w 2023 r. ukształtował się na poziomie 168,6 mln zł). Jego wartość wynikała z deficytu budżetowego dwóch miast na prawach powiatu, tj. Białegostoku na poziomie 38,0 mln zł i Łomży – 25,2 mln zł oraz nadwyżki budżetowej w wysokości 6,4 mln zł zanotowanej w Suwałkach. Relacja deficytu budżetowego do dochodów ogółem miast na prawach powiatu ukształtowała się na poziomie 4,7% w przypadku Łomży i 1,3% – Białegostoku. Relacja nadwyżki budżetowej do dochodów Suwałk wyniosła 0,9%.

Rozdział 5. Budżety województwa

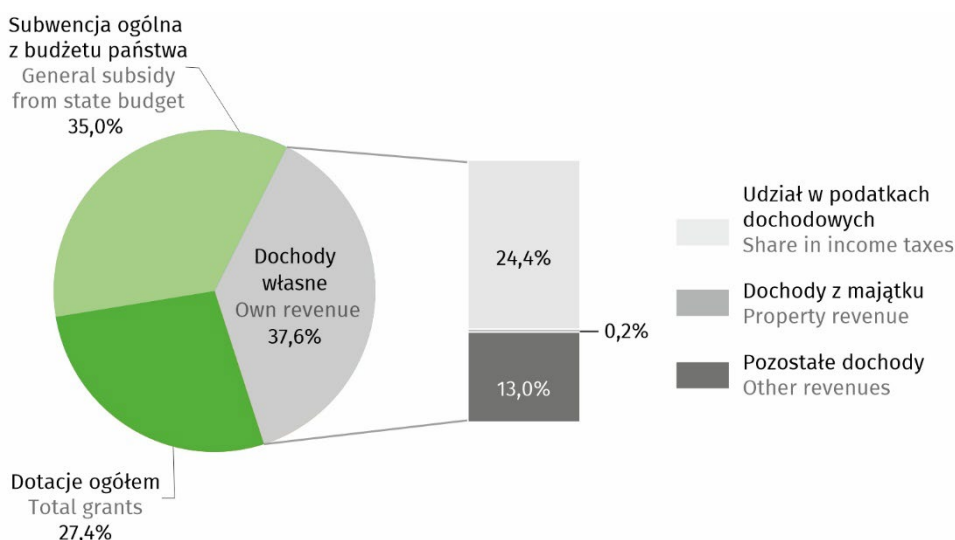
Chapter 5. Budgets of Voivodship

W 2024 r. dochody województwa podlaskiego wyniosły 1201,0 mln zł i były o 25,4% wyższe niż w roku poprzednim. Stanowiły one 3,4% dochodów województw w Polsce.

Dochody własne województwa ukształtowały się na poziomie 451,0 mln zł (o 17,0% wyższym niż rok wcześniej) i stanowiły 37,6% jego dochodów ogółem. Wśród dochodów własnych 231,1 mln zł, tj. 51,2% pochodziło z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Było to o 17,8% więcej niż rok wcześniej.

Wykres 10. Struktura dochodów województwa według rodzajów w 2024 r.

Chart 10. Structure of revenue of the Voivodship by types in 2024

W 2024 r. samorząd województwa podlaskiego otrzymał dotacje, które ukształtowały się na poziomie 328,9 mln zł (o 78,3% wyższym niż w 2023 r.), a ich udział w dochodach województwa wyniósł 27,4%. Dominowały wśród nich dotacje z §§ 200, 620 oraz §§ 205, 625, które obejmują m.in. dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich. Wyniosły one 183,2 mln zł i stanowiły 15,3% dochodów województwa oraz 55,7% dotacji ogółem.

Znaczna część dochodów województwa podlaskiego (35,0%) pochodziła z subwencji ogólnej z budżetu państwa, która w 2024 r. osiągnęła wartość 421,1 mln zł i była o 8,7% wyższa niż w poprzednim roku. W subwencji ogólnej dominowała jej część wyrównawcza (24,7% dochodów ogółem) oraz część regionalna (5,4%). Wyniosły one łącznie 361,2 mln zł i stanowiły 30,1% dochodów województwa.

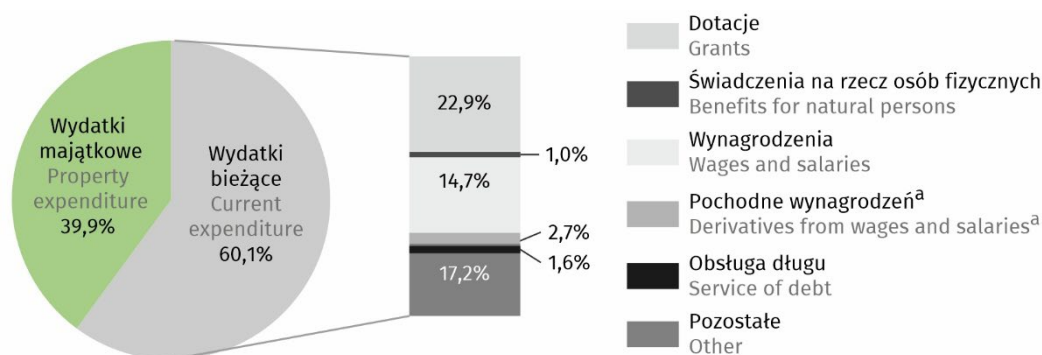
W 2024 r. dochody województwa podlaskiego przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 1058 zł (o 26,0% wyższym niż rok wcześniej), w tym dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 397 zł (o 17,6% więcej niż w 2023 r.).

W 2024 r. wydatki województwa podlaskiego osiągnęły poziom 1182,3 mln zł, tj. o 25,6% wyższy niż w roku poprzednim. Stanowiły one 3,6% wydatków województw w kraju.

W wydatkach województwa 60,1% stanowiły wydatki bieżące. W analizowanym roku osiągnęły one wartość 710,1 mln zł, (czyli o 11,2% wyższą niż w 2023 r.), a największy udział w tych wydatkach miały dotacje (22,9% wydatków ogółem).

Wydatki majątkowe województwa wyniosły 472,2 mln zł, a ich udział w wydatkach ogółem ukształtował się na poziomie 39,9%. W odniesieniu do poprzedniego roku wydatki majątkowe wzrosły o 56,0%. Wydatki majątkowe niemal w całości były przeznaczone na inwestycje (99,0%).

Wykres 11. Struktura wydatków województwa według rodzajów w 2024 r.
Chart 11. Structure of expenditure of the Voivodship by types in 2024

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.
a Including contributions to compulsory social security, to the Labour Fund and a contribution to the Bridging Retirement Pension Fund.

Wśród wydatków województwa podlaskiego według działów klasyfikacji budżetowej dominowały środki na cele związane z transportem i łącznie – 511,1 mln zł (43,2% wydatków ogółem). W 2024 r. wydatkowano ich o 45,2% więcej niż w 2023 r.

W 2024 r. wydatki samorządu województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1042 zł (tj. o 26,2% więcej niż rok wcześniej), z czego 412 zł (o 59,0% więcej niż w 2023 r.) wydatkowano na inwestycje.

Budżet samorządu województwa podlaskiego w 2024 r. zamknął się nadwyżką, która wyniosła 18,6 mln zł. Rok wcześniej zanotowano nadwyżkę w wysokości 15,8 mln zł.

Uwagi metodologiczne

Przez **gospodarkę finansową** jednostek samorządu terytorialnego rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2024 poz. 1530, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1241, z późn. zm.), jak również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 poz. 1465, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356, z późn. zm.), która obowiązywała do końca 2024 r.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy i rozdziały – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, wydatku, przychodu i rozchodu.

Prezentowane dane opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.).

Na **dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;

2) dotacje:

- a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
- c) otrzymane z państwowych funduszy celowych,
- d) z §§ 200, 620 oraz z §§ 205, 625, które obejmują m.in. dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- e) pozostałe dotacje;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej (w gminach, miastach na prawach powiatu i powiatach) oraz regionalnej (w województwach). Taki podział subwencji obowiązywał do końca 2024 r.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego obejmują:

1) wydatki bieżące, tj.:

- a) dotacje, w tym dla samorządowych zakładów budżetowych,
- b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym: wynagrodzenia, pochodne do wynagrodzeń, zakup materiałów i usług,
- d) wydatki bieżące na obsługę długu publicznego,
- e) pozostałe wydatki bieżące;

2) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

Wynik finansowy budżetu jednostki samorządu terytorialnego (nadwyżka/deficyt) to odpowiednio dodatnia lub ujemna różnica między dochodami a wydatkami jednostki samorządu terytorialnego.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Informacje za rok 2024 zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca, która została opracowana na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021).

Methodological notes

Financial economy of local government units covers processes related to the collection of public resources and their disposal, in particular collecting public revenue and income, expending public funds, financing credit needs of the local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public resources, managing public funds and public debt, as well as settlements of the accounts with the budget of the European Union.

The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on the Public Finance (Journal of Laws 2024 item 1530, with later amendments) and regulations introducing the Act on the Public Finance (Journal of Laws 2009 No 157 item 1241, with later amendments) as well as the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2024 item 1465, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2024 item 107, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2024 item 566, with later amendments) and the Act of 13 November 2003 on the Income of Local Government Units (Journal of Laws 2024 item 356, with later amendments), which was binding until the end of 2024.

Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budget resolution passed by competent legislative authorities for a period of one calendar year (a financial year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and the Act on the Public Finance.

Revenue and expenditure of the budgets of local governments are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on the Public Finance, i.e. they are grouped by divisions and chapters – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income, expense or expenditure.

The presented data have been compiled in accordance with the detailed classification of income, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign sources, specified by the Minister of Finance in the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on the detailed classification of income, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign sources (Journal of Laws 2022 item 513, with later amendments).

Budget revenue of local government units comprises:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenue from shares in receipts from personal income tax and corporate income tax,
- b) receipts from taxes and fees including the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
- c) revenue from the property, e.g. revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
- d) funds for additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- a) grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realised on the basis of agreements with government administration bodies,
- b) for tasks realised on the basis of agreements between local government units,
- c) received from the state appropriated funds,
- d) from §§ 200, 620 and §§ 205, 625, which include, among others, grants provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget;
- e) other grants;

3) general subvention from the state budget, comprising equalisation, educational, compensating, balancing (in gminas, cities with powiat status and powiats) and regional (in voivodships) parts. Such a division of subventions was applicable until the end of 2024.

Budget expenditure of local government units comprises:

1) current expenditure, i.e.:

- a) grants, including the ones for local government budgetary establishments,
- b) benefits for natural persons,
- c) current expenditure of budgetary units, including wages and salaries, wages and salaries related expenditures, purchase of materials and services,
- d) current expenditure on service of public debt,
- e) other current expenditure;

2) property expenditure, including the investment one.

Financial result of a local government unit (surplus/deficit) is a positive or a negative difference between revenue and expenditure of a local government unit.

Information concerning local government units' budget is presented on the basis of reporting of the Ministry of Finance.

Information for 2024 are presented on the basis of data that are semi-finalised and may differ from the ones published in next elaborations of the Statistical Office.

Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

Relative numbers (indices, percentages) have been calculated on the basis of absolute data expressed with a higher precision than that in the tables.

When computing revenue and expenditure per capita, the population number as of 30 June has been taken into account, which is based on the results of the Population and Housing Census 2021 (NSP 2021).